

**Latvijas situācijai piemērots
DI ieviešanas modeļa apraksts**
4.nodevums

Rīga 2014

Saturs

Darbības virziens: M DI procesa vadība.....	3
Darbības virziens: N DI procesa monitorings un novērtēšana	6

Darbības virziens: M DI procesa vadība

Rezultāts: Nodrošināta sekmīga DI procesa īstenošana, tai skaitā uzraudzība.

Ieviešanas posmi	Veicamie pasākumi	Anotācija	Riski	NVO Loma
M1 DI procesa vadība	M11 Nacionālā līmeņa DI vadības grupa M12 Reģiona līmeņa DI vadība grupa M13 Pašvaldību līmeņa DI vadības grupa M14 DI Uzraudzība	Nacionālā līmeņa DI vadības grupā ietilpst Labklājības ministrijas atbilstošo departamentu speciālisti, to sastāvu apstiprina labklājības ministrs un tās funkcijas pievienotas pielikumā nr. 2. Nacionālā līmeņa DI vadības grupa tiekas <i>1-2 reizes mēnesī</i>. Reģiona līmeņa DI vadības grupā ietilpst Plānošanas reģiona Administrācijas vadītājs, Plānošanas reģiona Attīstības padomes deleģēti pārstāvji, Plānošanas reģiona projektu vadītājs/i un piesaistītie speciālisti un Eksperti ierosina plānošanas reģionos paredzēt atsevišķas 2 amatu vietas Reģionālo DI plānu plāna izstrādei, ieviešanai un uzraudzībai, tai skaitā nepieciešamo pakalpojumu plānošanai. Sekmīgai darbības nodrošināšanai ierosinām organizēt vienotas apmācības visu reģionu personālam apmācības par nepieciešamo pakalpojumu noteikšanu mērķa grupām. Plānošanas reģioni (Kurzemes plānošanas reģions, Latgales plānošanas reģions, Rīgas plānošanas reģions, Vidzemes plānošanas reģions un Zemgales plānošanas reģions) būs tiešie finansējuma saņēmēji un projektu īstenotāji, tā rezultātā katrs plānošanas reģions ir atbildīgs	-grūtības vienoties par DI procesa vadības jautājumiem, -aizkavējas normatīvo aktu pieņemšana, kas rada grūtības DI laika grafika precīzā izpildē, - pretestība no citām DI procesā iesaistītajām ministrijām, kas apgrūtina DI procesa vadību, - Sabiedrības spiediens, -grūtības vienoties ar reģiona līmeņa DI vadības	-NVO iesaiste DI procesu plānošanā/ darba grupās vai apspriedēs par sabiedrības attieksmes maiņas pasākumu īstenošanu, dokumentu izstrādi u.c. , -Sadarbība sabiedrības un speciālistu izglītošanas pasākumu par DI organizēšanā, -Dalība iepirkumā sab.attieksmes maiņas pasākumu īstenošana/personāla apmācība

		par sava reģiona pašvaldību DI klientu vajadzību apkopošanu, sabiedrībā balstītu pakalpojumu plānošanu, projektu sagatavošanu un vadību, sadarbības ar pakalpojumu sniedzējiem veidošanu un DI rezultātu sasniegšanu. Reģionālā līmeņa DI vadības grupa tiekas 1 reizi mēnesī. Pašvaldības līmeņa DI vadības grupas sastāvs atkarīgs no pašvaldības lieluma, potenciālo klientu skaita. DI vadības grupā obligāti iesaistāmi Sociālā dienesta pārstāvji, domes pārstāvis, kas ir atbildīgs par sociālajiem jautājumiem, pašvaldības institūcijas (PSAC) pārstāji vai, ja konkrētās pašvaldības teritorijā ir SAC, tā pārstāvji. Pašvaldību DI vadības grupā ir jāiesaista pakalpojumu sniedzēju, NVO, kā arī pakalpojumu saņēmēju pārstāvji. Pašvaldības līmeņa DI vadības grupa tiekas 1 reizi mēnesī. Pasākuma īstenošanas uzraudzību īsteno Sociālo pakalpojumu attīstības padome, kuras funkcija ir pārraudzīt Sociālo pakalpojumu attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam īstenošanu un veicināt klientu individuālajām vajadzībām atbilstošu sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu attīstību un sniegt priekšlikumus sociālo pakalpojumu jomas pilnveidošanai. Eksperti iesaka papildināt SPAP nolikumu ietverot tajā DI uzraudzības funkciju. Divas reizes gadā SPAP organizē padomes sēdes pieaicinot Labklājības ministrijas, Veselības ministrijas, Izglītības ministrijas, Vides aizsardzības un Reģionālās	grupām (t.sk. pašvaldību pretestība) -Grūtības vienoties ar pašvaldībām par DI jautājumiem, -SAC un PSAC pretestība, - Sabiedrības spiediens attiecībā uz sabiedrībā balstītu pakalpojumu attīstību, -Neprecizitātes reģionālā DI plāna veidošanā un līdz ar to	-NVO iesaiste DI procesa plānošanā reģionā / reģionālā plāna un pakalpojumu plānošanas u.c. apspriedēs, - Partnerība un dalība kopīgu projektu sagatavošanā un realizēšanā jaunu pakalpojumu ieviešanai, sabiedrības attieksmes maiņas veicināšanai,

		attīstības ministrijas, plānošanas reģionu, Pašvaldību Savienības un NVO pārstāvjus. Eksperti ierosina veikt izmaiņas SPAP nolikumā ietverot: Eksperti ierosina veikt izmaiņas SPAP nolikumā ietverot: • deinstitucionalizācijas procesa, t.sk. reģionālo DI plānu sagatavošanas un īstenošanas procesu uzraudzību, • sabiedrībā balstītu pakalpojumu īstenošanas gaitas uzraudzību, • priekšlikumu iesniegšanu plānošanas reģioniem un atbildīgajai iestādei nepieciešamo uzlabojumu veikšana, SPAP sadarbojas ar Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komiteju, Invalīdu lietu nacionālo padomi, Sociālā darba speciālistu sadarbības padomi, Bērnu tiesību aizsardzības komisiju sniedzot pārskatu par DI īstenošanu un uzklausot ierosinājumus.	projektu sab. balst. Pak. attīstībai sagatavošanā. -Grūtības savstarpēji vienoties, -SAC / PSAC (ja ir pašvaldības teritorijā) pretestība, - Sabiedrības spiediens attiecībā uz konkrētu sabiedrībā balstītu pakalpojumu attīstību vai izmaiņām infrastruktūrā, - Resursu trūkums (nepietiekama infrastruktūra, cilvēkresursi u.c.), - sadarbības grūtības starp pašvaldībām.	-Dalība iepirkumos kā pretendētājam -projektu vadība -NVO iesaiste pašvaldības līmeņa DI grupā. - Partnerība un dalība kopīgu projektu sagatavošanai un realizēšanai pašvaldībā, -Sabiedrības attieksmes maiņas pasākumu organizēšanā pašvaldībā, -Dalība pašvaldības iepirkumos kā pretendētājam, -projektu vadība (NVO pieejamo fondu) sab. balstītu pakalpojumu izveidei un attīstībai pašvaldībā.

Darbības virziens: N DI procesa monitorings un novērtēšana

Rezultāts: Nodrošināta sekmīga DI procesa novērtēšana

Ieviešanas posmi	Veicamie pasākumi	Anotācija	Riski	NVO Loma
N1DI monitorings klienta individuālajā līmenī	N11 Individuālo vajadzību novērtēšana N12 Dzīves kvalitātes izmaiņu novērtēšana	Individuālo vajadzību novērtējuma metodiku skatīt 1. Nodevuma Ieviešanas posmos B,C,D aprakstītās metodes. Dzīves kvalitātes izvērtējumu metodiku skatīt 2. Nodevumā. Novērtējumi veicami atkārtoti ik gadu, un Reģiona DI vadības grupa vienreiz gadā apkopo datus no veiktajiem pārvērtējumiem.	Laika trūkums Sadarbības efektivitātes trūkums ar citām iesaistītajām pusēm	-Dalība SPAP, - Ieteikumu sniegšana DI uzraudzībai -Deleģēta kontrole
N2 DI monitorings pakalpojumu līmenī	N21 Pakalpojumu novērtēšana N22 Pakalpojumu objektīvo kritēriju pārskatīšana	Pakalpojumu vērtēšana veicama ārēji un iekšēji (pašvērtējums). Pašnovērtējums veicams ne retāk kā reizi gadā. Labklājības Ministrijai kā atbildīgajai valsts iestādei nepieciešams rīkot biežas pārbaudes, gan plānveida, gan negaidītu apmeklējumu veidā, visās izveidotajās pakalpojuma sniegšanas vietās. Pārbaudot, gan atbilstību objektīvajiem kritērijiem, gan subjektīvo kritēriju anketēšanas rezultātus un to atbilstību. Vērtējumu laikā nepieciešams iesaistīt pārrunās klientus un atbildīgos darbiniekus. Uzraudzību un vērtēšanu vajadzētu veikt ciešā sadarbībā ar faktiskajiem un potenciālajiem pakalpojumu lietotājiem un to ģimenēm. Atsevišķos gadījumos ieteicams deleģēt vērtēšanu mērķa grupu pārstāvošajām nevalstiskajām organizācijām.	- Personāla trūkums - Laika trūkums	- Ieteikumu sniegšana -Deleģēta kontrole

		Atbilstoši nepieciešamībai un reālajai situācijai ir regulāri jāpārskata pakalpojumu veidiem izvirzītie kritēriji un jāveic nepieciešamās normatīvā regulējuma izmaiņas.		
N3 DI ietekmes novērtēšana	N31 Projektu Novērtēšanas organizēšana N32 DI procesa ietekmes novērtējums	Uzraudzība un novērtēšana dod iespēju procesa īstenotājiem novērtēt sasniegtos rezultātus, konstatēt nepilnības un informēt sabiedrību par veiktajām aktivitātēm un sasniegumiem. Plānošanas reģioni (Kurzemes plānošanas reģions, Latgales plānošanas reģions, Rīgas plānošanas reģions, Vidzemes plānošanas reģions un Zemgales plānošanas reģions) būs tieši finansējuma saņēmēji un projektu īstenotāji, tā rezultātā katrs plānošanas reģions ir atbildīgs par sava reģiona sasniedzamo rezultātu izpildi. Lai novērtēt projektu ieviešanu reģionos, Reģiona DI vadības grupa ne retāk kā reizi 6 mēnešos sagatavo un iesniedz LM pārskatu par sasniegtiem rezultātiem, kurā iekļauj DI procesa rezultātu monitoringa indikatoru apkopojumu atbilstoši pielikumā nr. 2 pievienotajai tabulai.	Klientu aptaujas anketa ir par sarežģītu Klienti nenorāda patieso informāciju Reģiona DI vadības grupa pavisā sagatavo atskaites Sociālie mentori pavisā aizpilda aprakstus	N/A

Pielikums nr. 1

Tabula nr. 1

Nacionālā DI vadības grupas funkcijas	• DI procesa rezultātu definēšana un pārskatīšana, • DI procesa ieviešanas kontrole (Nacionālā rīcības plāna līmenī), • DI procesa laika grafika noteikšana un izpildes kontrole, • Sadarbības organizēšana ar reģiona līmeņa DI vadības grupām (1 reizi ceturksnī organizē kopīgas tikšanās ar reģiona līmeņa DI pārstāvjiem), • DI procesa īstenošanā konsultāciju sniegšana reģioniem, • Normatīvo aktu izstrādes procesa organizēšana sociālajā jomā un priekšlikumu sagatavošana normatīvajos aktos citās jomās DI procesa veiksmīgai īstenošanai (1 reizi ceturksnī organizē starpresoru DI sanāksmes par DI procesa jautājumiem) • Sabiedrības attieksmes maiņas pasākumu īstenošana nacionālā līmenī, • Datu apkopošana monitoringam nacionālajā līmenī, • Informācijas un atbalsta sniegšana iesaistīto/pārstāvēto jomu organizācijām un/vai speciālistiem • metodisko materiālu sagatavošana un atbalsta sniegšana iesaistīto/pārstāvēto jomu organizācijām un/vai speciālistiem • Personāla apmācību programmu izstrādes organizēšana saskaņā ar DI modeli.
Reģiona vadības grupas funkcijas	• Nepieciešamo pakalpojumu plānošanu reģionā, • Reģionālā DI plāna sastādīšana, tai skaitā nepieciešamo pakalpojumu plānošana pa mērķa grupām reģionos, situācijas analīze reģionu griezumā, • Pašvaldību sadarbības organizēšana un vienošanās panākšana par prioritāri attīstāmiem pakalpojumiem, veicamām izmaiņām infrastruktūrā utt. t.sk. , sadarbības veidošanu ar pašvaldību vadītājiem un sociālo dienestu vadītājiem (Reģiona līmeņa vadības grupas pārstāvju piedalīšanās pašvaldību vadītāju un sociālo dienestu vadītāju sanāksmēs, Reģionāla vadības grupa reizi ceturksnī organizē tikšanos ar pašvaldību vadības grupu pārstāvjiem), • Datu apkopošana monitoringam reģionālajā līmenī,

	• Sadarbības veidošana ar citām reģiona līmeņa DI vadības grupām (tiekoties nacionāla līmeņa DI vadības grupas organizētajās sanāksmēs) • Sadarbībā ar NVO sabiedrībā balstītu pakalpojumu plānošanā reģionā (veidojot reģionālo pakalpojumu plānu un sagatavojot pakalpojumu attīstības projektus) • Reģionālā DI plāna ieviešanas uzraudzība, • Speciālistu piesaiste Reģionālā DI plāna izstrādei, ieviešanai un uzraudzībai, • Sadarbība personāla apmācību plānošanā un organizēšanā reģionālajā līmenī.
Pašvaldības vadības grupas funkcijas	• Sagatavo informāciju par infrastruktūras objektiem, esošajiem pakalpojumiem pašvaldībā, plānotajiem pakalpojumiem un vajadzībām iesniegšanai PR, • Apkopo datus iesniegšanai Reģiona līmeņa DI vadības grupai , • Organizē projektu ieviešanu jaunu sabiedrībā balstītu pakalpojumu izveidei, • Organizē pakalpojumu nodrošināšanu atbilstoši Reģiona DI plānam, • Sadarbojas ar Reģiona līmeņa DI vadības grupu (tiekoties 1 reizi ceturksnī), • Organizē sabiedrības attieksmes maiņas un izpratnes veicināšanas pasākumus pašvaldības kopienā, • Organizē individuālā sociālā gadījuma attīstību.
SPAP funkcijas	• Reģionālo DI plānu sagatavošanas procesa uzraudzība, • Reģionālo DI plānu ieviešanas procesa un sabiedrībā balstītu pakalpojumu īstenošanas gaitas uzraudzība, • Reģionālo DI plānu ieviešanas problēmu analīze, • Priekšlikumu sniegšana plānošanas reģioniem un atbildīgajai iestādei nepieciešamo uzlabojumu veikšanai

Pielikums nr. 2

Tabula nr. 2

DI procesa rezultātu monitoringa indikatoru apkopojums

N. p.k	Indikatori	Mērvienība	Datu mērīšanas biežums	Vadības līmenis	Datu uzkrāšanas sistēma
1	Veikto individuālo vajadzību pēc pakalpojumiem novērtējums bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem	skaits	Reizi gadā	PR	SOPA
2	Veikto individuālo vajadzību pēc pakalpojumiem novērtējums bērniem ar funkcionāliem traucējumiem	skaits	Reizi gadā	PR	SOPA
3	Veikto individuālo vajadzību pēc pakalpojumiem novērtējums pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem	skaits	Reizi gadā	PR	SOPA
4	Izstrādāti individuālie atbalsta plāni institūcijās dzīvojošiem klientiem - bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem	skaits	Reizi gadā	PR	SOPA
5	Izstrādāti individuālie atbalsta plāni institūcijās dzīvojošiem klientiem bērniem ar funkcionāliem traucējumiem	skaits	Reizi gadā	PR	SOPA
6	Izstrādāti individuālie atbalsta plāni institūcijās dzīvojošiem klientiem pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem	skaits	Reizi gadā	PR	SOPA
7	Institucionālo aprūpi atstājušās personas bērni bāreņi un bez vecāku gādības palikušie bērni	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Gada pārskats LM

N. p.k	Indikatori	Mērvienība	Datu mērīšanas biežums	Vadības līmenis	Datu uzkrāšanas sistēma
8	Institucionālo aprūpi atstājušās personas bērni ar funkcionāliem traucējumiem	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Gada pārskats LM
9	Institucionālo aprūpi atstājušās personas pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Gada pārskats LM
10	Sabiedrībā balstīto pakalpojumu saņēmušie bērni bāreņi un bez vecāku gādības palikušie bērni	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Gada pārskats LM,SOPA
11	Sabiedrībā balstīto pakalpojumu saņēmušie bērnu ar funkcionāliem traucējumiem	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Gada pārskats LM,SOPA
12	Sabiedrībā balstīto pakalpojumu saņēmušās pilngadīgās personas ar garīga rakstura traucējumiem	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Gada pārskats LM, SOPA
13	No jauna izveidotie sabiedrībā balstītie pakalpojumi pa veidiem un mērķa grupām	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Gada pārskats LM
14	No jauna pieejamo vispārīgo pakalpojumu skaits (t.i., transports, veselības aprūpe)	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Aptaujas anketa

N. p.k	Indikatori	Mērvienība	Datu mērīšanas biežums	Vadības līmenis	Datu uzkrāšanas sistēma
15	Esošie sabiedrībā balstītie pakalpojumi, kuri pieejami pašvaldībās pa pakalpojumu veidiem un mērķa grupām	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Excel tabula
16	Slēgtās ilgtermiņa aprūpes institūcijas	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Pārskats LM
17	Uz VSAC bāzes izveidotie daudzfunkcionālie centri	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Pārskats LM
18	Apmācīto un pārkvalificēto darbinieku skaits, kuri sagatavoti sabiedrībā balstīto pakalpojumu sniegšanai	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Excel tabula
19	Bioloģiskajās ģimenēs atgrieztie bērni no institucionālās aprūpes	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Pārskats par bāriņtiesu darbu
20	Pirmsadopcijas aprūpē nodotie un adoptētie bērni no institucionālās aprūpes	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Pārskats par bāriņtiesu darbu
21	Aizbildnībā ievietotie bērni	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Pārskats par bāriņtiesu darbu
22	Audzģimenēs ievietotie bērni	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Pārskats par bāriņtiesu darbu
23	Izveidotas specializētās audzģimenes	skaits	Reizi gadā	PR/LM	PR atskaite

N. p.k	Indikatori	Mērvienība	Datu mērīšanas biežums	Vadības līmenis	Datu uzkrāšanas sistēma
24	No jauna piešķirts audžuģimenes statuss ģimenēm	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Pārskats par bāriņtiesu darbu
25	Izveidotās jauniešu mājas	skaits	Reizi gadā	PR/LM	PR atskaite
26	Ievietotie bērni jauniešu mājās	skaits	Reizi gadā	PR/LM	Pārskats par bāriņtiesu darbu
27	Pārveidoto institūciju skaits atbilstoši jaunajam normatīvajam regulējumam (8 bērni grupā, 24 bērni institūcijā)	skaits	Reizi gadā	PR/LM	PR atskaite
28	Pakalpojumu saņēmušie bērni ģimenes atbalsta centros, ambulatorie pakalpojumi	skaits	Reizi gadā	PR/LM	PR atskaite
29	Personu ar invaliditāti skaits, kuri ir nodarbināti darba tirgū	skaits	Reizi gadā	LM	NVA